

Q & As
Ταμείου Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές
(Θεσσαλία) ΤΕΠΙΧ III

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. **Ερώτηση:** Τι είναι το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές του ΤΕΠΙΧ III;

Απάντηση: Το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές για την περιφέρεια της Θεσσαλίας αποτελεί ένα χρηματοδοτικό μέσο επιμερισμένου ρίσκου για την παροχή νέων δανείων κεφαλαίου κίνησης ειδικού σκοπού και επενδυτικών δαπανών με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Ταμείου Χαρτοφυλακίου «Ταμείο Επιχειρηματικότητας III».

Το Ταμείο στοχεύει, μέσω παροχής μικροδανείων, να στηρίξει τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας αναπτύσσοντας την επιχειρηματική δραστηριότητά τους, ανεξαρτήτως του αν έχουν υποστεί υλικές ζημιές από τα έντονα φυσικά φαινόμενα, καθώς έχουν επηρεαστεί από τις συνέπειες των φυσικών καταστροφών της περιοχής.

2. **Ερώτηση:** Από που χρηματοδοτείται το Ταμείο;

Απάντηση: Η χρηματοδότηση του Ταμείου πραγματοποιείται με πόρους ύψους € 10.000.000 από το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Προγράμματος (ΕΚΤ+).

3. **Ερώτηση:** Πώς διαμορφώνεται ο προϋπολογισμός του Ταμείου;

Απάντηση: Συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων (αμφότεροι ως Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί) κατά 25% σε κάθε χορήγηση, διαμορφώνεται συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων ύψους ~ € 12.000.000.

4. **Ερώτηση:** Ποιο είναι το οικονομικό πλεονέκτημα για τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Α. Η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση απαλλάσσεται πλήρως των τόκων για το μέρος του δανείου που συγχρηματοδοτείται από το ταμείο (ήτοι το 75% εκάστου δανείου), δεδομένου ότι το ποσό αυτό του παρέχεται από το Ταμείο άτοκο.

Β. Επιπρόσθετα, κάθε Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός (ΧΟ) που συμμετέχει στο Ταμείο υποχρεούται να προσφέρει για το μέρος που χρηματοδοτεί, χαμηλότερα επιτόκια σε σύγκριση με τα επιτόκια που θα εφαρμόζονταν σε αντίστοιχη χρηματοδότηση χωρίς την συμμετοχή του Ταμείου.

Γ. Η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση επιχορηγείται το κόστος υπηρεσιών επιχειρηματικής καθοδήγησης για την επίτευξη υλοποίησης του επιχειρηματικού της σχεδίου, έως το ποσό των € 900 ανά ΑΦΜ (επί της καθαρής αξίας του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών). Σημειώνεται ότι η λήψη των υπηρεσιών αυτών είναι υποχρεωτική για την έγκριση του δανείου.

5. Ερώτηση: Ποιο είναι το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που εμπίπτει το Ταμείο;

Απάντηση: Το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται είναι ο Κανονισμός De Minimis (ΕΕ) 2831/2023, όπως εκάστοτε ισχύει, για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Αυτό σημαίνει ότι, το σύνολο των ενισχύσεων De minimis που έχει λάβει η επιχείρηση (καθώς και οι τυχόν συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις) δεν υπερβαίνει το ποσό των 300.000 € κατά τα προηγούμενα τρία (3) έτη. Ως ημερομηνία λήψης της ενίσχυσης νοείται η ημερομηνία χορήγησης του εννόμου δικαιώματος της ενίσχυσης ήτοι η υπογραφή της δανειακής σύμβασης.

6. Ερώτηση: Ποιο είναι το σχήμα χρηματοδότησης κάθε δανείου;

Απάντηση: Το Ταμείο καταβάλλει για κάθε δάνειο το 75% του κεφαλαίου άτοκα, ενώ το υπόλοιπο 25% χορηγείται μέσω του Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού με τη χρέωση των σχετικών επιτοκίων σύμφωνα με την πιστοδοτική του πολιτική, μειωμένων σε σύγκριση με τα επιτόκια που θα εφαρμόζονταν σε αντίστοιχη χρηματοδότηση χωρίς την συμμετοχή του Ταμείου. Δείτε σχετικό πίνακα με τα μέγιστα προσφερόμενα επιτόκια ανά Τράπεζα.

7. Ερώτηση: Ποιο είναι το ύψος χρηματοδότησης;

Απάντηση: Το ύψος του δανείου μπορεί να κυμανθεί από **3.000 € έως 25.000 €**

8. Ερώτηση: Τι διάρκεια δύναται να έχει το δάνειο;

Απάντηση: Η διάρκεια του δανείου μπορεί να κυμανθεί από 12 έως 96 μήνες, συμπεριλαμβανομένης τυχόν περιόδου χάριτος.

9. Ερώτηση: Παρέχεται Περίοδος Χάριτος;

Απάντηση: Παρέχεται δυνατότητα λήψης Περιόδου Χάριτος (κεφαλαίου) έως **6 μήνες**, η οποία συμπεριλαμβάνεται στη συνολική διάρκεια του δανείου.

10. Ερώτηση: Ποιες είναι οι επιλέξιμες μορφές δανείων;

Απάντηση: Στο Ταμείο υποστηρίζονται τα Χρεολυτικά ή Τοκοχρεολυτικά δάνεια τακτής λήξης.

11. Ερώτηση: Ποια είναι η περίοδος χορήγησης των δανείων;

Απάντηση: Η καταληκτική ημερομηνία ένταξης μιας επιχείρησης στο χαρτοφυλάκιο του Ταμείου είναι η 31.12.2029 (λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας του Προγράμματος

Ανταγωνιστικότητα) και αφορά τόσο στην υπογραφή της σύμβασης, όσο και στην εκταμίευση του δανείου.

12. Ερώτηση: Πως μπορεί να εκταμιευθεί το δάνειο;

Απάντηση: Το δάνειο δύναται να εκταμιευθεί είτε εφάπαξ, είτε τμηματικά. Η πρώτη εκταμίευση του δανείου (εφάπαξ ή πρώτη τμηματική) πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την 31.12.2029, ήτοι τη λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας. Οι τμηματικές εκταμιεύσεις πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών από την από την υπογραφή της Σύμβασης Τελικού Αποδέκτη και σε κάθε περίπτωση έως την 31.12.2029, όποια ημερομηνία από τις ανωτέρω προηγείται.

13. Ερώτηση: Απαιτούνται εξασφαλίσεις για την παροχή της χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός λαμβάνει μόνο ενοχικές εξασφαλίσεις, σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική του. Δεν θα λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις.

14. Ερώτηση: Ποια είναι η τιμολογιακή πολιτική (επιτόκια) που εφαρμόζεται;

Απάντηση: Για το 75% του κεφαλαίου του Δανείου, το μέρος δηλαδή που προέρχεται από τους πόρους του Ταμείου, το επιτόκιο είναι μηδενικό. Για το 25% του κεφαλαίου του δανείου, το μέρος δηλαδή που παρέχεται από τον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, εφαρμόζεται επιτόκιο (κυμαινόμενο ή σταθερό), όπως αυτό έχει δηλωθεί από τον κάθε Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό, σύμφωνα με την τιμολογιακή του πολιτική και σε συμφωνία με την υποβληθείσα πρότασή για την συμμετοχή του στο Ταμείο. Αναλυτικός πίνακας μέγιστων προσφερόμενων επιτοκίων ανά Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό έχει αναρτηθεί στο site της ΕΑΤ, στη σελίδα του Ταμείου.

15. Ερώτηση: Παρέχεται επιδότηση επιτοκίου;

Απάντηση: Στο Ταμείο δεν παρέχεται επιδότηση επιτοκίου, καθώς η συμμετοχή στη συγχρηματοδότηση του δανείου από πλευράς Ταμείου είναι υψηλή (ήτοι, στο 75%) και εξ' ολοκλήρου άτοκη.

16. Ερώτηση: Πως διαμορφώνεται το τελικό επιτόκιο του δανείου;

Απάντηση: Το τελικό επιτόκιο του δανείου προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα:
Για όλα τα έτη: $(75\% * 0\%) + (25\% * \text{επιτόκιο κεφαλαίων Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού})$

Το δάνειο παρέχεται με την εφαρμογή της εισφοράς του Ν. 128/75 (σύμφωνα με τα κατά περίπτωση ισχύοντα βάσει του νομοθετικού αυτού πλαισίου) και εφαρμόζεται στο μέρος του κεφαλαίου του Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού.

17. Ερώτηση: Δίνεται η δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης του δανείου;

Απάντηση: Η επιχείρηση μπορεί να εξοφλήσει μερικώς ή ολικώς το δάνειο πριν την ημερομηνία λήξης του χωρίς οποιαδήποτε ποινή ή άλλη επιβάρυνση.

18. Ερώτηση: Υπάρχουν έξοδα φακέλου για την επιχείρηση;

Απάντηση: Τυχόν έξοδα καθορίζονται από την τιμολογιακή πολιτική του κάθε Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού για αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις, ως αυτή ισχύει κατά την περίοδο έγκρισης του δανείου. Σημειώνεται ότι τυχόν έξοδα δανειακού φακέλου δεν επιτρέπεται να χρηματοδοτηθούν από το δάνειο.

19. Ερώτηση: Ποιος αναλαμβάνει την πιστωτική σχέση με την ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Η σύναψη δανείων, η εκταμίευση και η παρακολούθηση αυτών, υλοποιούνται από τον εκάστοτε συνεργαζόμενο Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό και σύμφωνα με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες του, τηρώντας τους όρους του Ταμείου, όπως αυτοί ισχύουν και περιγράφονται στην Πρόσκληση του Ταμείου και την Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ της ΕΑΤ και του εκάστοτε Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού. **Ο Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός έχει τη μόνη άμεση πιστωτική σχέση με την επιχείρηση.**

20. Ερώτηση: Ποιοι είναι οι δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου;

Απάντηση: Δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου είναι:

Για τα Πιστωτικά Ιδρύματα:

- Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, όπως ισχύει.
 - Δυνάμει της παρ. 2. του αρ 2 του Παραρτήματος Ι του Καν. (ΕΕ) 651/2014, ως **μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
 - Δυνάμει της παρ. 3 του αρ. 2 του Παραρτήματος Ι του Καν. (ΕΕ) 651/2014, ως **πολύ μικρή επιχείρηση** ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Για τα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων, όπως ορίζονται στον ν. 4701/2020:

- Πολύ μικρές οντότητες, όπως ορίζονται στην παρ. 2 στο άρθρο 2 του Ν. 4308/2024, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 47 του Ν. 5164/2024 και ισχύει και, πρέπει να ικανοποιούνται τουλάχιστον δύο (2) από τα παρακάτω τρία (3) κριτήρια (Ν. 4308/2014) κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης:
 - Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): μικρότερο ή ίσο από τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) ευρώ
 - Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: μικρότερο ή ίσο από εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ

- Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: μικρότερο ή ίσο από δέκα (10) άτομα
- Φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα
- Δικαιούχοι λήψης μικρών δανείων όπως καθορίζονται κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15, παρ. 1 του ν.4701/2020 (ΦΕΚ Α'128/30.06.2020), όπως ισχύει

Επιπλέον, οι δικαιούχοι πρέπει να:

- Πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Καν.(ΕΕ) 2831/2023 (de minimis)
- Λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα (διαθέτοντας την απαραίτητη άδεια λειτουργίας - εφόσον απαιτείται)
- Ανήκουν σε οποιαδήποτε νομική μορφή με την προϋπόθεση ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με σχετικό αναρτημένο Πίνακα Νομικών Μορφών στο site της ΕΑΤ.
- Δραστηριοποιούνται σε οποιοδήποτε επιλέξιμο ΚΑΔ , σύμφωνα με τον αναρτημένο στο site της ΕΑΤ Πίνακα Επιλέξιμων ΚΑΔ.
- Έχουν την έδρα τους ή υποκατάστημα της κύριας ή δευτερεύουσας δραστηριότητας εντός της Περιφέρειας Θεσσαλίας πριν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ, ανεξαρτήτως του αν έχουν υποστεί αποδεδειγμένες ζημιές από φυσικά φαινόμενα.
- Έχουν συσταθεί, ήτοι να διαθέτουν νομική μορφή και Α.Φ.Μ. ή να έχουν κάνει έναρξη σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης, **τουλάχιστον 1 έτος πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.**
- Δεν είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.
- Κρίνονται πιστοληπτικά αποδεκτές σύμφωνα με την ισχύουσα πιστωτική πολιτική και τις εσωτερικές διαδικασίες των ΧΟ.
- Δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, ούτε πληρούν τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκεινται για να υπαχθούν σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών τους.
- Δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Ν.4738/2020, όπως εκάστοτε ισχύει.
- Είναι τραπεζικά ενήμερες ή έχουν οφειλή < 90 ημερών κατά την ημερομηνία της αίτησης.
- Δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του νόμου 4488/17 (Α 137/139/17), όπως ισχύει.
- Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερες, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του ΚΥC της ΕΑΤ, όσο και κατά τον χρόνο εκταμίευσης των δανείων. Εάν κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του ΚΥC της ΕΑΤ καταγράφονται στοιχεία αφερεγγυότητας στα τηρούμενα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ αυτά αξιολογούνται από τους ΧΟ σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη πιστωτική πολιτική τους.
- Δεν εκκρεμεί εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης βάση απόφασης ΕΕ ή ΔΕΕ.
- Δεν έχουν συμμετάσχει στο Ταμείο Μικροπιστώσεων του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ έως την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής στο Ταμείο.

- Έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης. Η ΕΑΤ αναγνωρίζει την ανάγκη τήρησης των υποχρεώσεων του Παραρτήματος XVII του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1060/2021 και την ανάγκη συμμόρφωσης με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 (4η Οδηγία για το ξέπλυμα χρήματος), όπως ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με το Νόμο 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Σε περίπτωση μη υποχρέωσης εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, θα προσκομίζεται σχετική τεκμηρίωση από την επιχείρηση.
- Έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο ESG Tracker της ΕΑΤ (<https://esgtracker.hdb.gr/en/home/#>), και έχουν υποβάλει στον ΧΟ κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το ESG Tracker Performance Report σε μορφή PDF, όπου αποτυπώνεται η απόδοσή τους στα κριτήρια αυτά. Εναλλακτικά, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στον ΧΟ δύνανται να υποβληθεί επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης στο ESG Tracker (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης Δανείου. Επισημαίνεται, ότι το ως άνω ESG Report δεν θα αξιολογείται από τον ΧΟ αναφορικά με μια Σύμβαση Τελικού Αποδέκτη, είτε σε επίπεδο ESG κριτηρίων, είτε σε επίπεδο διαμόρφωσης πιστωτικού προφίλ Τελικού Αποδέκτη.

21. Ερώτηση: Ποιες είναι οι επιλέξιμες δαπάνες;

Απάντηση: Οι χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του Ταμείου θα πρέπει να καλύπτουν δαπάνες που περιλαμβάνονται στο **επιχειρηματικό σχέδιο** (Business Plan) της επιχείρησης **μέγιστης διάρκειας 24 μηνών**, η υποβολή του οποίου είναι υποχρεωτική.

Οι δαπάνες πιστοποιούνται με την προσκόμιση παραστατικών-δικαιολογητικών τεκμηρίωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητά τους, η συσχέτιση με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο και η πλήρωση των όρων του Ταμείου.

Ο Χρηματοδοτικός Οργανισμός δύναται να πιστοποιεί τη συσχέτιση της πραγματικής υλοποίησης με το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο με κάθε πρόσφορο μέσο (ενδεικτικά: αναφορές - εκτυπώσεις από ΑΑΔΕ / myData σχετικά με το σύνολο και την κατηγοριοποίηση των εξόδων κάθε τελικού αποδέκτη), προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η χρηματοδότηση διατέθηκε για την υλοποίηση του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου και επιτυγχάνεται ο σκοπός του Προγράμματος. Δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί έως και 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στον ΧΟ είναι αποδεκτές.

Ειδικότερα:

Α. Οι δαπάνες κεφαλαίου κίνησης χρηματοδοτούνται βάσει του Καν. (ΕΕ) 1057/2021 (ΕΚΤ+) και αφορούν υποχρεώσεις σχετιζόμενες με τον εμπορικό/συναλλακτικό κύκλο της

επιχείρησης, ως μέρος των δραστηριοτήτων αυτής, όπως για παράδειγμα δαπάνες που σχετίζονται με ανάπτυξη ή επέκταση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, δαπάνες για αγορά πρώτων υλών/εμπορευμάτων, αποθεμάτων, μισθολογικό κόστος κ.λπ.

Οι άμεσες δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες εάν είναι σύμφωνες με τη συνήθη πρακτική αμοιβών του δικαιούχου για τα σχετικά καθήκοντα ή με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμφωνίες ή επίσημα στατιστικά στοιχεία.

Οι δαπάνες κεφαλαίου κίνησης δύναται να τεκμηριώνονται και από συγκεντρωτικές αναφορές από το myData, υπό την προϋπόθεση ότι είναι εμφανής η ημερομηνία του παραστατικού (έως και 6 μήνες πριν την αίτηση χρηματοδότησης στον ΕΧΟ) και η περιγραφή/είδος της δαπάνης.

Β. Επενδυτικές δαπάνες που αφορούν σε πάγια στοιχεία της επιχείρησης (εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα, κτηριακά κλπ.), χρηματοδοτούνται μέσω ρήτρας ΕΤΠΑ (Καν. ΕΕ 1058/2021), μόνο εφόσον **δεν υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης**. Οι δαπάνες για πάγια στοιχεία που αποσβένονται κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (24μήνο όπως ορίζεται ανωτέρω) είναι επιλέξιμες βάσει ΕΚΤ+ (Καν. (ΕΕ) 1057/2021) και δεν συνυπολογίζονται στον περιορισμό του 40%. Οι δαπάνες αποσβέσεων λοιπών παγίων στοιχείων είναι επίσης επιλέξιμες βάσει ΕΚΤ+ (Καν. (ΕΕ) 1057/2021), εφόσον η προμήθειά τους γίνεται μετά την ημερομηνία υπογραφής της δανειακής σύμβασης και δεν έχουν χρηματοδοτηθεί από λοιπές δράσεις κρατικών ενισχύσεων.

Η τεκμηρίωση των επενδυτικών δαπανών γίνεται με την υποβολή των σχετικών παραστατικών/τιμολογίων. Ο ΕΧΟ θα πρέπει να έχει ελέγξει την τήρηση των ανωτέρω στοιχείων κατά την υποβολή του αιτήματος εκταμίευσης στην ΕΑΤ που περιλαμβάνει επενδυτικές δαπάνες, και να καταχωρεί τα σχετικά ποσά των επενδυτικών δαπανών στο αίτημα.

Γ. Οι δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης (**Mentoring**) στους δικαιούχους στο πλαίσιο υλοποίησης του επιχειρηματικού τους σχεδίου (δείτε σχετικές διευκρινίσεις στο Μέρος Β).

22. Ερώτηση: Ποιες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Δεν είναι επιλέξιμες οι κάτωθι δαπάνες:

- Πληρωμή τόκων χρέους
- Τέλη, φόροι (με εξαίρεση τον ΦΠΑ που είναι επιλέξιμος), δασμοί, κλπ.
- Έξοδα δανειακού φακέλου των ΧΟ.
- Αγορά γης, ακινήτων και υποδομών.
- Κόστος μεταχειρισμένων αγαθών.
- Αγορά παγίων (π.χ. επίπλωσης, εξοπλισμού, οχημάτων), πέραν του ορίου του 40% της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός αν τα πάγια αυτά αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου οπότε δεν υπόκεινται στον συγκεκριμένο περιορισμό.

Διευκρινίζεται ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες σε πάγια στοιχεία (εξοπλισμός κ.λ.π.), με ρήτρα ΕΤΠΑ, εφόσον δεν υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης.

Επιλέξιμες είναι επίσης οι δαπάνες για πάγια στοιχεία εφόσον τα στοιχεία αυτά αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου.

- 23. Ερώτηση:** Μπορεί η υποψήφια για χρηματοδότηση επιχείρηση να κάνει αίτηση σε περισσότερους από έναν Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς που συμμετέχουν στο Ταμείο;

Απάντηση: Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτηση δανείου και να χρηματοδοτηθεί από έναν ή περισσότερους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, υποβάλλοντας τα ανάλογα επιχειρηματικά σχέδια (Business Plan) και τηρώντας:

- a. τα όρια σώρευσης που θέτουν οι σχετικοί κανονισμοί Κρατικών Ενισχύσεων,
- b. το μέγιστο όριο των 25.000 € αθροιστικά για το σύνολο των δανείων και
- c. το μέγιστο όριο των 900 € για τις υπηρεσίες mentoring αθροιστικά, των οποίων η λήψη είναι υποχρεωτική σε κάθε δάνειο

- 24. Ερώτηση:** Μπορεί μια επιχείρηση που έχει ενταχθεί στο Ταμείο Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ III της ΕΑΤ να χρηματοδοτηθεί και από το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές του ΤΕΠΙΧ III;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Εάν μια επιχείρηση έχει χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Μικροπιστώσεων (Microfinance), δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί και από το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές και αυτό ισχύει ακόμα και για περιπτώσεις όπου μια επιχείρηση δεν έχει εξαντλήσει το max του ποσού των 25.000 € από το Ταμείο Μικροπιστώσεων. Στους επιλέξιμους δικαιούχους στην Πρόσκληση του Προγράμματος αναφέρεται ότι, δεν θα πρέπει να έχουν συμμετάσχει στο Ταμείο Μικροπιστώσεων του ΤΕΠΙΧ III έως την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής στο Ταμείο. Ως προς αυτό, θα διενεργείται έλεγχος στο ΑΦΜ της επιχείρησης από την ΕΑΤ.

- 25. Ερώτηση:** Πως υποβάλλονται τα αιτήματα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων;

Απάντηση: Για την ένταξη στο Ταμείο οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να ακολουθήσουν τα κάτωθι βήματα:

- A. Υποβολή αίτησης στην πλατφόρμα KYC (Know Your Customer) της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, μέσω του δικτυακού τόπου <https://kyc.hdb.gr/>. Για κάθε ολοκληρωμένη αίτηση και ύστερα από μία σειρά αξιολογήσεων κριτηρίων επιλεξιμότητας, η αίτηση προωθείται στα Πιστωτικά Ιδρύματα που έχει επιλέξει ο ενδιαφερόμενος για την υποβολή μη δεσμευτικής προσφοράς. Εφόσον η αίτηση γίνει καταρχήν αποδεκτή, δηλαδή λάβει ο ενδιαφερόμενος μη δεσμευτική προσφορά, τότε εκδίδεται ένας μοναδικός κωδικός, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).
- B. Υποβολή αίτησης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) <https://app.opske.gr/>, όπου αναγράφει τον μοναδικό αριθμό αίτησης από την πλατφόρμα KYC (βήμα Α), που αφορά στο Πιστωτικό Ίδρυμα από το οποίο επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί και έχει λάβει ήδη μη δεσμευτική προσφορά.

- C. Υποβολή αίτησης και απαιτούμενων δικαιολογητικών στον Χρηματοδοτικό Οργανισμό για την αξιολόγησή της.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε 3 βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου <https://esgtracker.hdb.gr/>. Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι απαραίτητη, προκειμένου να δύναται να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό. Διευκρινίζεται ότι τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης δεν αποτελούν κριτήριο επιλεξιμότητας της επιχείρησης στο Ταμείο.

- 26. Ερώτηση:** Ποια σειρά πρέπει να ακολουθήσει η διαδικασία της αίτησης από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

Απάντηση: Η σειρά που πρέπει να ακολουθείται είναι:

- **1° KYC:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα της KYC της EAT. <https://kyc.hdb.gr/>
- **2° ΟΠΣΚΕ:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα του ΟΠΣΚΕ. <https://app.opske.gr/>
- **3° ΕΧΟ:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό. Η ημερομηνία λήψης της εν λόγω αίτησης θα πιστοποιεί την ημερομηνία αίτησης χρηματοδότησης για το Ταμείο.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε 3 βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου <https://esgtracker.hdb.gr/>. Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι απαραίτητη, προκειμένου να δύναται να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό.

- 27. Ερώτηση:** Πότε πρέπει να συμπληρώνεται το ερωτηματολόγιο των ESG κριτηρίων από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

Απάντηση: Ο Τελικός Αποδέκτης θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο ESG Tracker της EAT <https://esgtracker.hdb.gr/> και να υποβάλλει στον Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό το ESG Tracker Performance Report σε μορφή PDF κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Εναλλακτικά, μπορεί να προσκομίσει επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης Δανείου.

- 28. Ερώτηση:** Ποιοι είναι οι χρονικοί περιορισμοί ανάμεσα σε έγκριση – υπογραφή σύμβασης και υπογραφή σύμβασης – εκταμίευσης;

Απάντηση: Όλοι οι χρονικοί περιορισμοί σε σχέση με τη ροή Έγκριση → Σύμβαση → Εκταμίευση έχουν ως κάτωθι:

- Για την Υπογραφή της Σύμβασης: **3 μήνες** από την Ημερομηνία Έγκρισης της Αίτησης από ΕΑΤ¹
 - Για την 1^η Εκταμίευση (εφάπαξ ή 1^η τμηματική): **4 μήνες** από την Υπογραφή της Σύμβασης
 - Για την ολοκλήρωση Τμηματικών Εκταμιεύσεων: **24 μήνες** από την Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
- και για όλα τα ανωτέρω, το αργότερο έως την λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας, όποια ημερομηνία έρθει πρώτη.

29. Ερώτηση: Σε περίπτωση χρηματοδότησης με κυμαινόμενο επιτόκιο, ποιο είναι το επιτόκιο βάσης για το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές;

Απάντηση: Σε περίπτωση χρήσης κυμαινόμενου επιτοκίου, το επιτόκιο βάσης θα είναι το Euribor 3M.

30. Ερώτηση: Ελέγχεται η συναλλακτική συμπεριφορά των επιχειρήσεων σε προγράμματα της ΕΑΤ για την υπαγωγή τους στο Ταμείο;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στα προγράμματα της ΕΑΤ θα πρέπει να είναι τραπεζικά ενήμερες (ή με καθυστέρηση μικρότερη ή ίση ≤ 90 ημερών). Σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική της ΕΑΤ, οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στα προγράμματα της HDB θα πρέπει απαρένγκλιτα να μην έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά στην αποπληρωμή των οφειλών τους (καταγγελία δανείου ή ληξιπρόθεσμες οφειλές για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο των 90 ημερών). Αν έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά (καταγγελία δανείου) θα πρέπει να έχουν εξοφλήσει πλήρως τις οφειλές τους πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή εφόσον πρόκειται για πρόγραμμα εγγυοδοσίας, θα πρέπει να μην έχει καταβληθεί το ποσό οφειλής εγγύησης από πλευράς της HDB ή εφόσον έχει βεβαιωθεί η εν λόγω οφειλή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αυτή να έχει ενταχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, η οποία συνεχίζει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

31. Ερώτηση: Δύναται να χρηματοδοτηθεί μέσω του Ταμείου Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές η αγορά εταιρικών μεριδίων ή/και η εξαγορά του συνόλου μιας επιχειρηματικής μονάδας (επιχείρησης);

Απάντηση: Η εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης, καθώς ή/και του συνόλου μιας επιχειρηματικής μονάδας **δεν** συνιστά επιλέξιμη δαπάνη.

32. Ερώτηση: Τι προϋποθέσεις οφείλουν να πληρούνται σε περίπτωση που τα χορηγούμενα δάνεια συνδυάζονται με άλλες μορφές ενίσχυσης (κοινοτικής ή εθνικής);

¹ Παρέχεται η δυνατότητα να εγκριθεί παράταση υπογραφής σύμβασης μετά από υποβολή σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος μέσω του Ενδιάμεσου Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού (ΕΧΟ), έως ένα (1) μήνα από την καταληκτική ημερομηνία του τρίμηνου διαστήματος που προβλέπεται για το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές του ΤΕΠΙΧ III.

Απάντηση: Σε περίπτωση που τα χορηγούμενα δάνεια συνδυάζονται με άλλες μορφές ενίσχυσης (κοινοτικής ή εθνικής), πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης (δάνειο και επιχορήγηση mentoring).
- Δύναται ο συνδυασμός των ενισχύσεων να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι, το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης επιλέξιμης δαπάνης (το τμήμα του δανείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επιχειρηματικού σχεδίου).

- 33. Ερώτηση:** Τι ισχύει όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ταμείου;

Απάντηση: Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών, τότε τα κριτήρια επιλεξιμότητας και οι σχετικοί κανονισμοί εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται, με τα κατάλληλα μέσα, ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των δαπανών, και ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών στους επιλέξιμους τομείς.

- 34. Ερώτηση:** Δύναται να χρηματοδοτηθεί επιχείρηση για δευτερεύουσα επιλέξιμη δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του αν είναι επιλέξιμος ο κύριος ΚΑΔ ή/και ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα;

Απάντηση: Ναι, δύναται να χρηματοδοτηθεί επιχείρηση για δευτερεύουσα επιλέξιμη δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του αν είναι επιλέξιμος ο Κύριος ΚΑΔ ή/και ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα. Εφόσον, η επιχείρηση δραστηριοποιείται και σε μη επιλέξιμο ΚΑΔ, θα πρέπει να τηρούνται τα οριζόμενα ανωτέρω (βλ. Ερώτηση 36)

- 35. Ερώτηση:** Υπάρχει η δυνατότητα εκταμίευσης εις ολόκληρον του δανείου σε λογαριασμό όψεως της επιχείρησης με ρήτρα σταδιακής αποδέσμευσης;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα.

- 36. Ερώτηση:** Υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στον ΚΑΔ Επένδυσης και τον Τόπο Επένδυσης;

Απάντηση: Οι ΚΑΔ ελέγχονται σε συσχέτιση με τη χωροθέτηση της δραστηριότητας. Θα πρέπει ο επιλέξιμος ΚΑΔ να υπάρχει καταχωρημένος και στην ΑΑΔΕ στον τόπο που καταχωρείται ως Τόπος Επένδυσης. Στο συγκεκριμένο Ταμείο, ως Τόπος Επένδυσης δύναται να είναι αποκλειστικά η Περιφέρεια Θεσσαλίας.

- 37. Ερώτηση:** Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων στο Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) είναι υποχρεωτική;

Απάντηση: Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων είναι υποχρεωτική.

- 38. Ερώτηση:** Στα δικαιολογητικά Τελικού Αποδέκτη για το Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές του ΤΕΠΙΧ III στο πεδίο της υπογραφής αναγράφει σε ορισμένα από αυτά «γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr».:
α. Απαιτείται γνήσιο υπογραφής από Δημόσια Αρχή;
β. Στο πεδίο «Στοιχεία Εκπροσώπου» θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου τα στοιχεία του εκπροσώπου, δεδομένου ότι έχουν αναγράφει παραπάνω στον πίνακα;

Απάντηση: Αναφορικά με τα εν λόγω δικαιολογητικά σημειώνονται τα κάτωθι, ανά περίπτωση:

- α. Εάν δεν βεβαιωθεί ψηφιακά το δικαιολογητικό μέσω του gov.gr, τότε το γνήσιο της υπογραφής μπορεί να βεβαιωθεί σε οποιαδήποτε Δημόσια Αρχή (ΚΕΠ, Αστυνομία κτλ.).
β. Τα στοιχεία θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου.
- 39. Ερώτηση:** Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη στα πλαίσια του Προγράμματος;

Απάντηση: Όχι, δεν είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

- 40. Ερώτηση:** Παρέχεται η δυνατότητα να καταχωρηθεί κατά την υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ νέος τόπος εγκατάστασης;

Απάντηση: Όχι. Δεν παρέχεται η δυνατότητα καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ νέου τόπου εγκατάστασης στην περίπτωση που κατά το χρόνο αίτησης στο ΟΠΣΚΕ αυτοί δεν είναι καταχωρημένοι στην ΑΑΔΕ. Η επιχείρηση πρέπει να διαθέτει ως τόπο εγκατάστασης (και επένδυσης) την Περιφέρεια Θεσσαλίας πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

- 41. Ερώτηση:** Υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησης μέσω του «Ταμείου Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές», έναντι προσκόμισης προτιμολογίου (proforma Invoice);

Απάντηση: Είναι δυνατή η κατ' εξαίρεση πληρωμή προτιμολογίου (proforma Invoice) εφόσον αφορά στην αγορά εξοπλισμού από το εξωτερικό ή αγορά αυτοκινήτου και δεν μπορεί να προσκομισθεί τιμολόγιο επί πιστώσει, με την προϋπόθεση να προσκομισθεί στην Τράπεζα σε μεταγενέστερο εύλογο χρόνο το σχετικό τιμολόγιο.

- 42. Ερώτηση:** Είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση παραστατικών στα οποία αναφέρονται παρακρατήσεις υπέρ τρίτων που υπολογίζονται επί του καθαρού ποσού;

Απάντηση: Κρατήσεις που πραγματοποιούνται από τους δικαιούχους για λογαριασμό τρίτων αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον αποδίδονται νομίμως στους τρίτους και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Δεν είναι επιλέξιμες οι κρατήσεις υπέρ του ίδιου του

δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις που επιστρέφουν στον δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο (ΥΠΑΣΥΔ ΑΡΘΡΟ 26).

43. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες εταιρίες που λειτουργούν με το μοντέλο Franchise;

Απάντηση: Δεν υφίσταται περιορισμός αναφορικά με τις εταιρίες Franchise. Εφόσον η επιχείρηση διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ για το πρόγραμμα, τεκμαίρεται η νόμιμη λειτουργία της, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν τον επιλέξιμο ΚΑΔ, και διασφαλίζεται η πλήρης τήρηση όλων των κριτηρίων επιλεξιμότητας, και ειδικότερα του κριτηρίου μεγέθους των επιχειρήσεων, τότε υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησής τους από το Ταμείο. Στο πλαίσιο της εξέτασης του μεγέθους της επιχείρησης, απαιτείται να αξιολογηθεί από τον ΕΧΟ και να αποκλεισθεί η περίπτωση το δίκτυο δικαιόχρησης να είναι οργανωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε ο δικαιοπάροχος να ασκεί κυριαρχική επιρροή στον στρατηγικό σχεδιασμό και τη λειτουργία του δικαιοδόχου μη διασφαλίζοντας το μέγεθος του δικαιούχου σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Ταμείου. Εφόσον τηρούνται τα ανωτέρω, τα franchise fees δύναται να αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη για μια εταιρία που λειτουργεί με το μοντέλο Franchise ως χρηματοδότηση κεφαλαίων κίνησης.

44. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες δαπάνες για ναύλα και φορτοεκφορτωτικά (πλέον ΦΠΑ), που εξυπηρετούν το σκοπό του υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου, θεωρώντας ότι αυτές αποτελούν αναγκαία συνθήκη για την προμήθεια των εμπορευμάτων/α' υλών;

Απάντηση: Δύνανται να αποτελέσουν επιλέξιμες δαπάνες εφόσον:

- a. Προσκομιστεί τιμολόγιο/παραστατικό της ναυτιλιακής/διαμεταφορικής εταιρείας που έχει αναλάβει τη μεταφορά και προκύπτει από αυτό η πλήρης αντιστοίχιση του περιεχομένου της μεταφοράς με τα εμπορεύματα/α' ύλες που αγοράστηκαν από την προμηθεύτρια ξένη εταιρεία.
- b. Πιστοποιείται από την τράπεζα συνεργασίας η ως άνω αντιστοίχιση των τιμολογίων/παραστατικών μεταφοράς με αυτών της αγοράς, αναφορικά με τα εμπορεύματα/α' ύλες.

Για την περαιτέρω διασφάλιση της συμβατότητας των δαπανών με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο, προτείνεται η δαπάνη των ως άνω να χρηματοδοτείται και αυτή από το δάνειο ως μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου.

B. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ MENTORING

MENTORING – ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

45. **Ερώτηση:** Τι αφορά η εκπαίδευση και καθοδήγηση δανειολήπτη (Mentoring);

Απάντηση: Ο Τελικός Αποδέκτης θα καθοδηγηθεί για την υλοποίηση του επιχειρηματικού του σχεδίου με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής καθοδήγησης και εκπαίδευσης (mentoring), το κόστος των οποίων θα επιχορηγηθεί από το Ταμείο. Προς το σκοπό αυτό θα πραγματοποιούνται συμβουλευτικές συνεδρίες. Σκοπός του Ταμείου είναι, μέσω των υπηρεσιών αυτών, ο Τελικός Αποδέκτης να αξιοποιήσει με το βέλτιστο και αποδοτικότερο δυνατό τρόπο την χρηματοδότηση που του παρέχεται, με στόχο την ανάκαμψη της επιχείρησής του, την βελτίωση των οικονομικών του αποτελεσμάτων και την διατήρηση ή και αύξηση της απασχόλησης.

46. **Ερώτηση:** Ποιο είναι το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για το Mentoring;

Οι **δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών** επιχειρηματικής εκπαίδευσης και καθοδήγησης (**Mentoring**) στους δικαιούχους στο πλαίσιο υλοποίησης του επιχειρηματικού τους σχεδίου που καλύπτονται μέσω επιχορήγησης δεν δύναται να ξεπερνούν συνολικά τα 900 € (καθαρή αξία παραστατικού) ανά Τελικό Αποδέκτη. Επίσης, πρέπει να τηρείται το ποσό των 100€ ανά ώρα ως μέγιστο αποδεκτό κόστος..

47. **Ερώτηση:** Η λήψη mentoring είναι υποχρεωτική; Και αν ναι, τότε οφείλει να πραγματοποιείται;

Απάντηση: Η παροχή των υπηρεσιών αυτών είναι υποχρεωτική για κάθε δάνειο και υλοποιείται από τον ΕΧΟ μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την ολοκλήρωση του Επιχειρηματικού Σχεδίου (είτε με ίδια μέσα είτε μέσω συμβουλευτικών εταιρειών). Εφόσον εξαντληθεί το ανώτατο ύψος mentoring των 900€ σε ένα ή περισσότερα δάνεια, ο δικαιούχος δε δύναται να λάβει άλλο δάνειο με μηδενικό mentoring. Η ενημέρωση αυτή πρέπει να δοθεί με απόλυτη σαφήνεια στους ενδιαφερόμενους.

48. **Ερώτηση:** Μπορεί η υποψήφια για χρηματοδότηση επιχείρηση να κάνει αίτηση σε περισσότερους από έναν Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς που συμμετέχουν στο Ταμείο;

Απάντηση: Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτηση δανείου και να χρηματοδοτηθεί από έναν ή περισσότερους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, υποβάλλοντας τα ανάλογα επιχειρηματικά σχέδια (Business Plan) και τηρώντας:

- d. τα όρια σώρευσης που θέτουν οι σχετικοί κανονισμοί Κρατικών Ενισχύσεων,
- e. τον ξεκάθαρο διαχωρισμό των δαπανών που χρηματοδοτούνται από κάθε δάνειο, προκειμένου να μην υπάρξει πιθανότητα διπλής χρηματοδότησης δαπανών,
- f. το μέγιστο όριο των 25.000 € αθροιστικά για το σύνολο των δανείων και
- g. το μέγιστο όριο των 900 € για τις υπηρεσίες mentoring αθροιστικά, των οποίων η λήψη είναι υποχρεωτική σε κάθε δάνειο

49. **Ερώτηση:** Εάν η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο με ένα ή και περισσότερα δάνεια συνολικού ύψους < 25.000 € και συνοδευτικά σε αυτά έχει εξαντλήσει αθροιστικά το ποσό των 900 € για τις υπηρεσίες mentoring, έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί νέα χρηματοδότηση για το εναπομείναν ποσό έως το ύψος των 25.000 €;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει αυτή δυνατότητα. Κάθε χρηματοδότηση υποχρεούται να συνοδεύεται από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής καθοδήγησης και εκπαίδευσης (mentoring).

Άρα, σε περίπτωση που η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν λάβει το μέγιστο ύψος χρηματοδότης, ήτοι το ποσό των 25.000 €, επιθυμεί όμως να έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί μελλοντικά (αθροιστικά έως του ποσού των 25.000 €), θα πρέπει να προνοήσει/φροντίσει να μην έχει δεσμεύσει το σύνολο του ποσού για το mentoring, ήτοι το ποσό των 900 € (καθαρή αξία του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών), αλλά να υπάρχει επαρκές διαθέσιμο για τη λήψη συνεδρίας/συνεδριών.

50. **Ερώτηση:** Προσμετράται η επιχορήγηση/mentoring στο ΑΙΕ του δανείου;

Απάντηση: Στον Κανονισμό de minimis λαμβάνεται υπόψη τόσο το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) λόγω της άτοκης συνεισφοράς των πόρων του Ταμείου (ήτοι το 75% του δανείου) όσο και η επιχορήγηση του ποσού εκπαίδευσης/υποστήριξης (mentoring).

MENTORING – ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

51. **Ερώτηση:** Ποιος δύναται να είναι ο πάροχος της υπηρεσίας Mentoring;

Απάντηση: Πάροχος δύναται να είναι είτε το Πιστωτικό Ίδρυμα, είτε το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων, είτε συνεργαζόμενη με τους προαναφερθέντες εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής καθοδήγησης. Οι επιχειρήσεις που δύναται να παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές για λογαριασμό του ΕΧΟ θα πρέπει να διαθέτουν σχετικό ΚΑΔ παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και εκπαίδευσης.

52. **Ερώτηση:** Ποια είναι αποδεκτή μορφή συνεργασίας μεταξύ ΕΧΟ και τρίτου παρόχου των υπηρεσιών mentoring;

Απάντηση: Η διαδικασία επιλογής του συνεργαζόμενου φορέα παροχής των υπηρεσιών αυτών εναπόκειται στον ΕΧΟ και τις εσωτερικές του διαδικασίες. Από πλευράς ΕΑΤ, σημασία έχει η διασφάλιση των οριζόμενων στην πρόσκληση αναφορικά με την παροχή των υπηρεσιών αυτών, δύναται σε να γίνει αποδεκτή είτε οποιαδήποτε συμβατική σχέση μεταξύ ΕΧΟ και συνεργαζόμενου φορέα είτε απόφαση αρμόδιου οργάνου του ΕΧΟ για την παροχή των υπηρεσιών αυτών μέσω τρίτων και την επιλογή αυτών που θα εκτελέσουν τις εν λόγω υπηρεσίες.

53. **Ερώτηση:** Ποιες είναι οι υποχρεώσεις του ΕΧΟ (είτε Πιστωτικό Ίδρυμα, είτε Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων) αναφορικά με το mentoring;

Απάντηση: Ο ΕΧΟ θα πρέπει να διασφαλίζει εγγράφως ότι οι υπηρεσίες Mentoring που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο παρέχονται σε συνάφεια με τους σκοπούς του δανείου, καθώς και ότι τηρούνται τα ανώτατα όρια αμοιβής. Για το σκοπό αυτό, θα απαιτείται η υπογραφή από (α) τον ΕΧΟ και (β) από τον πάροχο των υπηρεσιών, όσο (γ) και από τον ΤΑ, του σχετικού εντύπου/φόρμας πιστοποίησης που έχει παρασχεθεί από την ΕΑΤ. Στη εν λόγω έντυπο περιλαμβάνονται ενδεικτικές κατηγορίες θεματολογίας, είτε οριζόντιες (γενικών γνώσεων) είτε προσαρμοσμένες στις ανάγκες της συγκεκριμένης επιχείρησης.

54. **Ερώτηση:** Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση επιλέγει μόνη της τον πάροχο των συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής καθοδήγησης και εκπαίδευσης (mentoring) ή μέσω του Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού;

Απάντηση: Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση πρέπει να επικοινωνήσει με τον Χρηματοδοτικό Οργανισμό για την επιλογή του παρόχου των υπηρεσιών mentoring. Ενημερώνεται από τον ΕΧΟ για το αν παρέχονται οι υπηρεσίες Mentoring με ίδια μέσα από τον ίδιο τον ΕΧΟ ή από συνεργαζόμενους φορείς.

55. **Ερώτηση:** Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί από πλευράς επιχείρησης η υποχρέωση λήψης mentoring παρόλο που αυτό έχει συμπεριληφθεί στην αίτηση χρηματοδότησης και την έγκριση της ΕΑΤ, ποιες είναι οι επιπτώσεις;

Απάντηση: Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί από πλευράς Τελικού Αποδέκτη η υποχρέωση λήψης mentoring, δύναται το δάνειο να απενταχθεί από το χαρτοφυλάκιο. Ο ΕΧΟ, ωστόσο, οφείλει να παρακολουθεί το χαρτοφυλάκιο ευθύνης του και να υπενθυμίζει στον Τελικό Αποδέκτη την υποχρέωση λήψης του mentoring, καθώς και τους χρονικούς περιορισμούς που διέπουν τη διαδικασία με στόχο την επιτυχή ολοκλήρωση και πληρωμή.

MENTORING – ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ & ΕΝΤΥΠΟ/ΦΟΡΜΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

56. **Ερώτηση:** Το ποσό επιχορήγησης/mentoring καλύπτει και το ΦΠΑ του τιμολογίου ή αφορά μόνο την καθαρή αξία; Δηλαδή, ο ΦΠΑ του τιμολογίου είναι επιλέξιμη δαπάνη για το Πρόγραμμα;

Απάντηση: Ο ΦΠΑ του τιμολογίου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη για το Πρόγραμμα. Το ποσό της επιχορήγησης/mentoring αφορά στην καθαρή αξία αυτού.

57. **Ερώτηση:** Απαιτείται να διατηρείται στο φάκελο του Τελικού Αποδέκτη το παραστατικό του mentoring; Ποιοι συμβάλλονται σε αυτό;

Απάντηση: Ναι, απαιτείται να διατηρείται στο φάκελο του Τελικού Αποδέκτη το παραστατικό του mentoring. Εκδότης του παραστατικού είναι ο φορέας που παρείχε τις εν λόγω συμβουλευτικές υπηρεσίες επιχειρηματικής καθοδήγησης στον Τελικό Αποδέκτη (είτε είναι ο ίδιος ο ΕΧΟ είτε τρίτος) και το παραστατικό θα κόβεται στην επιχείρηση στην οποία χορηγήθηκε το δάνειο δηλ. στον Τελικό Αποδέκτη.

58. **Ερώτηση:** Απαιτείται να διατηρείται στο φάκελο του Τελικού Αποδέκτη η φόρμα πιστοποίησης του mentoring; Ποιοι την υπογράφουν;

Απάντηση: Ναι, απαιτείται να διατηρείται στον δανειακό φάκελο του Τελικού Αποδέκτη η υπογεγραμμένη φόρμα πιστοποίησης του mentoring. Το έντυπο/φόρμα θα υπογράφεται:

- a. Τον ΕΧΟ
- b. Τον φορέα παροχής Mentoring
- c. Τον Τελικό Αποδέκτη

Σε περίπτωση που ο a. ταυτίζεται με τον b., τότε τα εν λόγω πεδία θα συμπληρώνονται x2 με τα ίδια στοιχεία και οι υπογραφές θα επαναλαμβάνονται και για τους 2 ρόλους.

MENTORING – ΧΡΟΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

59. Ερώτηση: Ποιοι είναι οι χρονικοί περιορισμοί που αφορούν στο Mentoring;

Απάντηση: Οι χρονικοί περιορισμοί σε σχέση με την παροχή και πληρωμή του mentoring έχουν ως κάτωθι:

- Παροχή/Λήψη των συνεδριών: Μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την ολοκλήρωση του Επιχειρηματικού Σχεδίου.
- Εκταμίευση Ποσού Mentoring: Η καταβολή της επιχορήγησης ανά Δάνειο γίνεται εφάπαξ και το αίτημα καταβολής θα πρέπει να υποβληθεί στην ΕΑΤ εντός 12 μηνών από την 1^η εκταμίευση του δανείου.

και για όλα τα ανωτέρω, το αργότερο έως την λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας, όποια ημερομηνία έρθει πρώτη.